сов эта способность экономики выступает наряду с государством в качестве «субъективного регулятора». Вследствие этого между экономикой, финансами и налогами устанавливается детерминированная зависимость. В рыночной экономике налоги являются элементом процесса воспроизводства, а отношения в сфере налогообложения, как процессы регулирования совокупного финансового результата (или ВВП на макроэкономическом уровне), становятся исходной основой моделирования совокупного налога в соответствующую структуру детерминированного налогового потенциала. Все совокупные финансовые результаты деятельности общества (стоимость имущества, прирост капитала, накопления населения и прочее) представляют собой интегральную величину – экономический потенциал. Из этого следует, что налоговый потенциал есть производное от экономического потенциала.

Таким образом, налоговый потенциал представляет собой сложную систему элементов, которая имеет свои цели и особенности. В целом научно обоснованная величина налогового потенциала может служить базой, на основе которой проводится реформирование налоговой системы с целью ее оптимизации относительно экономических интересов общества.

Список литературы: **1.***Горский И.В.* Налоговый потенциал в механизме межбюджетных отношений// Финансы. – 1999. – №6. – с. 27-30; **2.***Каламбет С.В.* Податковий потенціал: теорія, практика, управління: Наукова монографія. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2001. – 304 с.; **3.***Юткина Т.Ф.* Налоги и налогообложение. – М.: ИНФРА-М, 2003. – 576 с.

УДК 331.23

Н.Ю. БЕРКО, В.І. ЯРОВА, канд. екон. наук.

МІНІМАЛЬНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА В УКРАЇНІ

В Україні мінімальна заробітна плата (МЗП) є державною соціальною гарантією, обов’язковою на всій території України для підприємств, установ, організацій усіх форм власності та господарювання й фізичних осіб.

Одним з інструментів держави в регулюванні ринку праці є запровадження МЗП. Для України причиною встановлення МЗП є боротьба з бідністю, причому, на думку окремих зарубіжних вчених, уведення й підвищення рівня МЗП є більш продуктивним методом боротьби з бідністю, аніж різноп-

ланові форми соціального забезпечення (безкоштовні талони на харчування і медичні послуги, будівництво муніципального житла для бідних тощо).

Багато перешкод існує на шляху підвищення середньої, як і МЗП. Економічно необґрунтоване підвищення МЗП може стати причиною виникнення побічних ефектів, як-то: а) дефіциту місцевих бюджетів; б) матимуть місце лише незначні зміни в розподілі прибутків і, відповідно, у рівні бідності; в) приведення до маскування майнового розшарування населення; г) у бюджетній сфері відбуватиметься невиправдане вирівнювання в оплаті праці некваліфікованих працівників і професіоналів; д) може призвести до поглиблення тінізації заробітної плати на малих та середніх підприємствах.

Формування механізму МЗП є комплексною системною проблемою макроекономічного рівня, розв’язання якої міститься не лише у площині економічної та соціальної політики, а й політичних векторів розвитку.

Економічна суть МЗП вимагає насамперед забезпечення мінімального достатнього рівня відтворення економічно активного населення країни, який підтримує безперервність виробництва і, відповідно, функціонування ринку праці.

В Україні назріла необхідність перегляду ролі, яку зараз відіграє МЗП у встановленні загального рівня оплати праці. Це дозволить дещо зменшити надмірну диференціацію доходів, що провокує соціальну нестабільність, а також нормалізувати ситуацію зі співвідношенням у розмірах нинішніх реалій економічного розвитку України.

Отже, стратегічний курс України на систематичне підвищення мінімальної заробітної плати до рівня прожиткового мінімуму є абсолютно правильним. Але не можна вважати МЗП панацеєю від усіх бід в галузі оплати праці. Також, оскільки наша держава прагне здобути статус країни з ринковою економікою, доцільна розробка нової, розрахованої не на умови перехідного періоду, а на ринкові умови господарювання Концепції подальшого реформування оплати праці, а також Національної та регіонально-галузевих програм щодо її реалізації.

Список літератури: 1. Кодекс законів про працю України, затверджений Законом № 322-VIII від 10.12.1971 р. **2.** Закон України «Про оплату праці» №108/95-ВР від 24.03.1995 р. **3.** Конвенції та рекомендації, ухвалені Міжнародною організацією праці 1919-1964. – Т. 1. – Міжнародне бюро праці, Женева.